

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL TÂRGU MUREȘ

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Cod ECLI ECLI:RO:CATGM:2021:006.000127

Dosar nr. 220/43/2021

Nr. de înregistrare ca operator de date cu caracter personal - 3132

SENTINȚA Nr. 127

Ședința publică din 10 decembrie 2021

Completul constituit din:

PREȘEDINTE Adriana Magda Andonie

Grefier Cristina Szombati

Pe rol pronunțarea asupra acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamant FUNDAȚIA SZEKLER MONITOR, cu sediul în Gheorghe Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita, CUI 12840761, în contradictoriu cu pârâții CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII, cu sediul în București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1 și DAN TANASĂ, cu domiciliul procesual în București, str. Izvorul Parlamentului – Grup AUR, nr. 2-4, având ca obiect anulare act administrativ.

În lipsa părților.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, constatându-se că, mersul dezbaterilor este cuprins în încheierea de ședință din data de 12.11.2021, când s-a amânat pronunțarea pentru 26.11.2021 și apoi pentru data de azi, 10.12.2021, încheieri ce fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

CURTEA DE APEL

Asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 27 august 2021 sub nr. 220/43/2021, reclamanta Fundația Szekler Monitor a solicitat, în contradictoriu cu pârâții Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Dan Tanasă, ca instanța să dispună:

- anularea Hotărârii nr. 566/2021 a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
- soluționarea pe fond a petiției nr. 100/2021 adresată CNCD;
- admiterea cererilor formulate;
- obligarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării la plata cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii, cu privire la situația de fapt, reclamanta a arătat că în data de 05.01.2021 a adresat o petiție Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, reclamând o persoană fizică pentru mai multe fapte care contravin prevederilor OG 137/2000, prin care a solicitat sancționarea pentru aceste fapte; obligarea acestuia să îndepărteze de pe paginile de Facebook toate textele menționate și comentariile care cad sub incidenta OG 137/2000 și obligarea la publicarea în mass media a hotărârii pe care o va adopta.

A mai arătat că a comunicat CNCD că este de acord cu soluționarea dosarului în lipsă, că în data de 30.03.2021 a primit prin poștă punctul de vedere al persoanei reclamate și că a trimis concluzii scrise la dosar, la care a anexat încă un set de capturi ecran cu comentarii discriminative, degradante și de ură, făcute la postarea respectivă. La data de 23.08.2021 i-a fost comunicată Hotărârea nr. 566/2021, prin care Consiliul nu a aplicat nici o sancțiune persoanei reclamate.

Criticând hotărârea atacată, reclamanta a susținut că numerotarea paragrafelor pe pagina 7 reflectă neatenție și superficialitate.

Legat de afirmația din paragraful 31 de pe pagina 7 conform căreia comportamentul nu induce prezumția încălcării unor dispoziții legale de către prefectul județului Harghita, urmată de concluzia din paragraful 25 de pe pagina 7, conform căreia nu există elemente pentru o ingerință a statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare, reclamanta a învederat că, în postarea reclamată, persoana reclamată a susținut textual că prefectul județului Harghita a încălcat legea prin nedemararea unor proceduri legale pentru a îndepărta o inscripție nelegală. Și asta în condițiile în care exista deja o hotărâre judecătorească definitivă, dată de către Curtea de Apel București în dosarul nr. 964/96/2018, cunoscută de către persoana reclamată. După câteva zile persoana reclamată a mai publicat o postare pe pagina ei Facebook, referitoare la refuzul prefectului Harghita de a acționa legal.

Reclamanta a susținut că această afirmație este numai una dintre cele pentru care a solicitat sancționarea persoanei respective, iar CNCD și-a formulat concluzia în baza unui singur aspect reclamat, cu ignorarea celorlalte aspecte.

În continuare, reclamanta a arătat că în paragraful 31 de pe pagina 8 se vorbește despre jurisprudența CEDO cu privire la exprimarea de idei și opinii, pe care a apreciat-o ca total nerelevantă, pentru că persoana reclamată în postarea respectivă nu a exprimat idei, ci a afirmat un fapt, care însă este neadevărat, iar o afirmație faptic neadevărată nu poate fi protejată de libertatea de exprimare.

Referitor la paragraful 32 și prima parte din paragraful 33 de pe pagina 8 din hotărârea atacată, s-a susținut că acestea sunt de fapt referiri la sentința dată de Curtea de Apel București în dosarul nr. 964/96/201, sentință din care rezultă fără echivoc că ceea ce persoana reclamată pretinde de la prefectul județului Harghita este pe de o parte netemeinic, dar și mai important este că reprezintă un fel de dispoziție de a discrimina pe bază de limbă.

A doua parte din paragraful 33 se referă la cazul Delfi vs. Estonia, în care CEDO a statuat că proprietarul unei pagini pe internet (cum sunt și paginile Facebook) este răspunzător pentru tot ce apare pe acea pagină, inclusiv pentru comentariile terților. Or având la bază acest caz, CNCD ar fi trebuit să sancționeze persoana reclamată pentru comentariile gen „ungurii ăștia își cam fac de cap în tara noastră, să plece în mama lor de inculți”, „murdarii ăștia”, etc., comentarii care au fost postate conform capturilor de ecran anexate petiției.

S-a mai arătat că în ultimul alineat din paragraful 33, CNCD susține că „autorul textelor a intervenit împotriva comentariilor care încalcă legea, ștergându-le”. Cu privire la această afirmație, reclamanta a invocat și citat prevederile art. 39 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și a arătat că aparent acea constatare din hotărâre are la bază informații obținute suplimentar în cursul cercetărilor. În concret, așa cum a atras atenția CNCD în concluziile scrise depuse cu aproape trei luni după expedierea petiției (și a demonstrat cu probe), la postarea respectivă au mai fost făcute noi comentarii, care au încălcat prevederile OG nr. 137/2000. Rezultă de aici că CNCD nu a depus diligențe pentru a obține informații suplimentare celor din sesizare, ci a formulat o concluzie care este contrazisă de starea de fapt.

În aceste condiții, reclamanta a apreciat că, dat fiind faptul că CNCD a constatat încălcarea prevederilor OG nr. 137/2000 și că circumstanța atenuantă la care se face referire în hotărâre este faptic neadevărată, se impunea aplicarea unei sancțiuni contravenționale.

A susținut că, chiar dacă cele afirmate la punctul 33 din hotărâre ar fi adevărate, încălcarea OG nr. 137/2000 s-a produs prin publicarea textelor discriminative și de ură, iar ștergerea lor nu poate avea un efect retroactiv.

Totodată, reclamanta a considerat că la adoptarea hotărârii atacate, CNCD ar fi trebuit să mai aibă în vedere cel puțin două lucruri. Conform art. 19 din OG nr. 137/2000, prima dintre atribuțiile CNCD este prevenirea comiterii faptelor de discriminare, care se poate realiza inclusiv prin aplicarea la prima abatere de sancțiuni cu o forță de retenție suficientă, care să determine un cetățean care a încălcat legea ca a doua oară să nu comită așa ceva.

A susținut că persoana reclamată nu este la prima sau a doua faptă, ci are această activitate de ani de zile, iar a veni după acestea, la a patra faptă, cu un simplu avertisment echivalează cu o invitație la a continua încălcarea OG nr. 137/2000. Asta având în vedere și faptul că Facebook a șters una din paginile persoanei reclamate pentru afișarea sistematică de mesaje de ură, iar reacția ei a fost o postare în care afirmă că „Nu-mi puteți tăia microfonul, ci, mă faceți să fiu și mai radical”.

S-a mai menționat că fundația reclamantă activează în domeniul apărării drepturilor și intereselor comunității maghiare din România, astfel are un interes legitim, născut și actual pentru a interveni în toate cazurile în care acele drepturi și interese sunt lezate, cum este cazul de față, în care prin neaplicarea unei sancțiuni, în neconcordanță cu starea de fapt și cu circumstanțele la care a făcut referire mai sus, CNCD în loc să descurajeze, practic încurajează o persoană să comită și pe viitor fapte discriminative la adresa comunității maghiare.

Reclamanta a solicitat ca în temeiul dispozițiilor art. 1 alin. 1 din Legea nr. 554/2004 să se dispună anularea hotărârii, fiind dată cu încălcarea interesului său legitim privind sancționarea unei persoane cu încălcarea prevederilor OG nr. 137/2000, respectiv ale prevederilor propriei proceduri interne.

A mai solicitat ca la soluționarea petiției să se aibă în vedere specificul cazurilor de discriminare și anume obligația inversării probei, din care rezultă că nu petenta trebuie să demonstreze că a avut loc o discriminare, ci persoana reclamată trebuie să demonstreze că fapta/faptele imputate nu constituie discriminare. În cazul de față persoana reclamată nu a prezentat niciun argument, nici nu a încercat să demonstreze că nu a discriminat, de unde rezultă că singura soluție legală este admiterea cererilor. În acest sens, reclamanta a invocat și Procedura internă de soluționare a petițiilor a CNCD, art. 72.

În drept, reclamanta a invocat prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, Codului de Procedură Civilă, Legii nr. 554/2004 și OG nr. 137/2000.

În probațiune, reclamanta a anexat înscrisuri – hotărârea atacată, dovada calității de reprezentant, și a solicitat obligarea CNCD să depună, în copie, dosarul nr. 24/2021.

Pârâțul Dan Tanasă a formulat întâmpinare față de cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea ca nefondată a acțiunii și obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată reprezentând onorariu avocațial.

În susținerea întâmpinării, pârâțul a arătat că numitul Arus Zsolt Istvan, președintele Fundației Szekler Monitor, a formulat foarte multe sesizări și plângeri penale nefondate împotriva sa, dar și împotriva unor organizații civile care apără drepturile românilor din județele Covasna, Harghita și Mureș. În mod temeinic și legal, CNCD a respins sesizarea în cauză nefiind întrunite elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

Într-un scurt istoric considerat relevant pentru judecarea cauzei, pârâțul a evocat soluția pronunțată de Curtea de Apel București în dosarul nr. 964/96/2018* și faptul că, anterior acestei decizii definitive, a câștigat zeci de procese privind îndepărtarea înscrisurilor „Varoshaza”, „Megyehaza” și „Kozseghaza” de pe zeci de instituții publice ale statului român conduse de reprezentanți ai UDMR.

A arătat că, în calitate de deputat în Parlamentul României, i-a solicitat public prefectului de Harghita, prin intermediul unei postări pe pagina sa de Facebook, să acționeze legal și să demareze procedurile legale pentru îndepărtarea inscripției „Varoshaza” de pe fațada Primăriei Gheorgheni.

Cu privire la pretinsa vinovăție în legătură cu cele afirmate prin postarea pe pagina sa de Facebook, pârâtul a apreciat că se impune respingerea acțiunii ca nefondată.

A arătat că postarea nu conține niciun element care poate constitui o faptă de discriminare la adresa comunității maghiare din România, așa cum în mod corect a reținut și CNCD. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind o faptă de discriminare trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții: existența unui tratament diferențiat manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință; existența unui criteriu de discriminare; tratamentul diferențiat are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege; existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile și tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare. Textul postat pe pagina sa de Facebook în data de 4 ianuarie 2021 nu întrunește nici unul din elementele constitutive ale faptei de discriminare sau de incitare la ură.

Pârâtul a învederat că a solicitat public prefectului de Harghita să respecte legea și să acționeze pentru aplicarea prevederilor legale privind inscripționarea unei instituții publice, că în calitate de deputat de Mureș în Parlamentul României este apărat de prevederile Legii nr. 96/2006, iar acest cadrul legal îi permite să solicite autorităților statului să respecte legea.

Cu privire la pretinsa vinovăție în legătură cu comentariile publicate de terțe persoane la postarea sa pe pagina de Facebook, pârâtul a apreciat că se impune respingerea acțiunii ca nefondată și a menționat că reclamanta susține netemeinic că se face vinovat de un comportament discriminatoriu față de comunitatea maghiară prin faptul că facilitează exprimarea de mesaje discriminatorii, degradante și hărțuitoare pe pagina de Facebook și că acestea constituie proba discriminării.

Pârâtul a subliniat că până la data acestei cereri, reclamanta a formulat nu mai puțin de 17 plângeri la CNCD împotriva sa, pline de afirmații nedovedite, invocând faptul că comentariile făcute de terțe persoane pe Facebook la postările sale îl fac vinovat de discriminarea minorității maghiare din România.

Cu privire la caracterul de spațiu public al rețelei de socializare Facebook, pârâtul a învederat că există mai multe sentințe definitive care au stabilit faptul că rețeaua de socializare este spațiu public, în acest sens citând statuările din Decizia nr. 4546/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Rețeaua de socializare Facebook și numai aceasta este proprietarul tuturor informațiilor care sunt postate pe această rețea și are obligația legală să modereze acel conținut care nu respectă Standardele comunității și care constituie conținut care incită la ură sau la discriminare. De altfel, Facebook are implementate Standarde ale comunității foarte stricte și înlătură imediat orice conținut care încalcă aceste standarde și blochează acele conturi care încalcă repetat aceste standarde.

Pârâtul a susținut că personal nu are cunoștință dacă comentariile incriminate încalcă sau nu standardele comunității Facebook și nici nu cunoaște dacă Facebook le-a îndepărtat sau nu. Ceea ce este sigur este că responsabilitatea moderării acestor comentarii care nu respectă standardele comunității revine în exclusivitate Facebook, proprietara conținutului.

În continuare, pârâtul a apreciat că vinovăția cu privire la caracterul presupus ilicit al comentariilor aparține în totalitate autorilor acestora și a invocat principiul caracterului personal al răspunderii penale, unul dintre principiile fundamentale ale dreptului penal, conform căruia poate fi angajată doar răspunderea penală a celor care au participat la

săvârșirea unei infracțiuni în calitate de autor, instigator sau complice. În dreptul penal nu se poate antrena răspunderea penală pentru fapta altuia. Principiul răspunderii penale vine să garanteze libertatea persoanei și determină aplicarea tratamentului sancționator doar acelei persoane, fizice ori juridice, care a încălcat normele de drept penal.

Pârâtul a precizat că absolut toate comentariile indicate de către reclamant în argumentarea sesizării către CNCD sunt comentarii postate de terțe persoane pe rețeaua de socializare Facebook. Acestea nu sunt comentarii postate pe blogul său și nu sunt aprobate de către el. De altfel, a susținut că moderează comentariile postate direct pe blogul său și nu aprobă acele comentarii care conțin injurii sau instigări la ură.

Fundația a extras selectiv comentariile injurioase și reprobabile la adresa generică a comunității maghiare cu scopul de a denigra și duce în derizoriu întreaga sa activitate și nu de a sancționa exclusiv respectivele comentarii.

În continuare, pârâtul a subliniat că la fiecare dintre postările sale pe Facebook, terțe persoane postează zeci, sute de comentarii, pe care le citește în mică parte pentru că nu are timpul necesar să parcurgă sute de comentarii și că nu deține controlul profilelor Facebook al acestor persoane. În măsura în care remarcă comentarii injurioase, jignitoare etc, indiferent de persoana vizată, românii, maghiarii etc, blochează acele profiluri și din acel moment nu mai are posibilitatea să vadă ce anume comentează pe această rețea de socializare.

A mai susținut că multe dintre comentariile postate la aceste articole conțin și injurii la adresa sa, fiind amenințat cu violența fizică sau chiar cu moartea pentru activitatea publică prin care utilizează legea pentru a apăra Constituția.

Pârâtul a conchis că fiind vorba despre spațiul public, respectiv despre comentarii postate de terțe persoane pe rețeaua de socializare Facebook, răspunderea penală sau contravențională revine acestora, în vreme ce răspunderea moderării conținutului care apare pe Facebook revine în totalitate proprietarului acestei rețele de socializare, respectiv Facebook.

Mai mult chiar, la o simplă lectură a acestor comentarii reiese foarte clar că în cauză niciunul dintre ele nu întrunește elementele constitutive ale unei fapte de discriminare sau incitare la ură, așa cum pretinde reclamantul.

A reiterat faptul că a blocat zeci de conturi ale unor terțe persoane care comentează la postările sale pe pagina de Facebook și a șters unele comentarii însă volumul acestora face imposibilă ștergerea tuturor comentariilor care ar putea fi considerate ofensatoare.

În drept, pârâtul a invocat prevederile art. 205 Cod procedură civilă și toate prevederile legale menționate în cuprinsul întâmpinării.

În probațiune, pârâtul a anexat înscrisuri – o hotărâre judecătorească, articole din presă, postarea de pe pagina de Facebook incriminată (filele 31-63).

Reclamanta a depus, la data de 21 octombrie 2021, răspuns la întâmpinare.

Pârâtul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu a formulat întâmpinare, însă a depus, la data de 12 noiembrie 2021, note scrise prin care a solicitat respingerea plângerii ca neîntemeiată. În esență, Consiliul a făcut referire la art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului și la jurisprudența CEDO considerată aplicabilă în cauză, apreciind că în speță nu este necesară ingerința statului în exercitarea libertății de exprimare.

Pârâtul CNCD a depus dosarul constituit în urma petiției reclamantei (f. 70-127).

Examinând actele și lucrările dosarului, instanța reține următoarele:

Reclamanta Fundația Szekler Monitor a sesizat la data de 5.01.2021 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la fapte considerate discriminatorii față de comunitatea maghiară, afirmativ săvârșite de pârâtul Dan Tanasă, fiind format dosarul nr. 24/2021.

Petiția a vizat două aspecte: pe de o parte postarea din 4.01.2021 a pârâtului Dan Tanasă, deputat de Mureș, pe contul său de pe rețeaua de socializare Facebook și, pe de altă parte, comentariile adăugate de terțe persoane la această postare.

S-a arătat astfel că pârâtul Dan Tanasă a distribuit pe contul personal de pe rețeaua de socializare Facebook un mesaj adresat prefectului județului Harghita, prin care îi solicita public, în calitate de deputat AUR, să respecte legea și să demareze imediat procedurile legale pentru îndepărtarea inscripției „Varoshaza” de pe fațada Primăriei Gheorgheni.

La această postare, terțe persoane au adăugat comentarii, o parte dintre acestea referindu-se la comunitatea maghiară și fiind considerate discriminatorii și ofensatoare de către reclamantă. Cu titlu exemplificativ, în sesizare au fost enumerate cele cu următorul conținut: „unguriiăștia își cam fac de cap în țara noastră”, „să plece în mama lor de incuți”, „murdariiăștia”, „cine bea apă din izvoarele României e obligat să vorbească românește”, „nu contează etnia ești în România respectă limba țării”, „ne-am săturat de etnia asta de căcat și trădători”, „să respecte legile țării, de nu, să plece”, „cui nu-i convine poate să plece”, „în stepă!”.

Prin Hotărârea nr. 566 din 21.07.2021, a cărei anulare formează obiectul prezentului dosar, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a reținut că nu sunt îndeplinite elementele constitutive ale faptei de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, fapta încadrându-se în limitele libertății de exprimare.

În argumentarea soluției, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a reținut că, în virtutea dispozițiilor art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, se poate considera discriminare o diferențiere bazată pe un criteriu care atinge un drept. Totodată, în conformitate cu jurisprudența CEDO, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

Mai mult, Consiliul a subliniat că dreptul la liberă exprimare este consacrat în legislația națională, art. 30 din Constituția României, și internațională, art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice. În acord cu statuările art. 70 coroborat cu art. 75 alin. 2 din Codul civil, buna-credință în exercitarea drepturilor și libertăților constituționale se interpretează coroborat cu respectarea pactelor și a convențiilor internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența curților cu atribuții în verificarea respectării acestora, normă care este concordantă cu dispozițiile art. 20 din Constituție. Conform art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel încât este de dorit a se evita afirmațiile care ofensează în mod gratuit fără a duce la un progres al relațiilor umane.

Totodată, Consiliul a reținut că potrivit jurisprudenței CEDO, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul la exprimare, aceasta trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit. Primele două cerințe statuate sunt îndeplinite în speță, prin reglementarea ingerinței statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare în art. 2 alin. 1 și în art. 15 din OG nr. 137/2000 coroborat cu art. 2 alin. 8 din OG nr. 137/2000 și prin întrunirea elementelor care privesc un comportament manifestat în public cu caracter de propagandă sau instigare la ură, ori care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante sau ofensatoare împotriva unei persoane sau grup de persoane.

Cu privire la necesitatea și proporționalitatea ingerinței, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a reținut că obiectivul urmărit de către persoana reclamată nu a constat în incitare la ură împotriva unei minorități, ci reprezintă opinia acesteia cu privire la

interpretarea unor dispoziții legale exprimată într-un spațiu public. În schimb, comentariile determinate de postare au în mod cert caracter denigrator, de discriminare la adresa minorității maghiare.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a conchis că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale și prin raportare la jurisprudența națională și internațională transpusă în speță, persoana reclamată acordă permisiunea altora să comenteze pe pagina sa, acceptă pe pagină comentarii practic anonime, ceea ce face foarte dificilă identificarea persoanelor care comentează și că a intervenit împotriva comentariilor care încalcă legea, ștergându-le. Postarea nu conține elemente de incitare expresă la ură pe criteriul etnic, și chiar dacă în comentariile adiacente s-au făcut afirmații care întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, nu poate fi reținută în sarcina persoanei reclamate săvârșirea unei fapte de discriminare, ca urmare a faptului că a șters aceste comentarii.

Analizând cererea de anulare a acestei hotărâri, Curtea reține, sub aspectul situației de fapt, că pârâtul Dan Tanasă nu a contestat distribuirea mesajului vizat prin sesizare, arătând că acesta nu conține elemente care să poată fi considerate fapte de discriminare. Cu privire la comentariile adăugate la postarea sa, a arătat că le citește doar în mică măsură și că nu îi revine răspunderea pentru acestea și nici obligația de a le șterge, moderarea comentariilor fiind în sarcina proprietarei conținutului și anume rețeaua de socializare Facebook.

Potrivit dispozițiilor art. 2 alin. 1 și 4 din OG nr. 137/2000:

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. (...)

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

De asemenea, art. 15 din același act normativ prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

Pentru a se stabili dacă sunt îndeplinite condițiile angajării răspunderii pârâtului pentru fapte de discriminare, se impune efectuarea unei analize distincte a postării propriu-zise și respectiv a comentariilor la această postare.

În ceea ce privește mesajul postat de pârâtul Dan Tanasă pe contul său de pe rețeaua de socializare Facebook, Curtea apreciază, în acord cu Consiliul, că acesta nu poate fi considerat discriminatoriu la adresa comunității maghiare. Prin acest mesaj, pârâtul a solicitat prefectului județului Harghita luarea unor măsuri considerate a fi în conformitate cu legea, fără a face nici un fel de aprecieri la adresa comunității maghiare.

Faptul că postarea expune opinia pârâtului în sensul că amplasarea inscripției în limba maghiară „Varoshaza” și neluarea de către prefect a măsurilor pentru îndepărtarea acesteia sunt nelegale, nu este de natură a-i conferi un caracter discriminatoriu. Această opinie a fost exprimată cu privire la un aspect determinat și se înscrie în limitele libertății de exprimare și în linia ideologiei partidului pe care pârâtul îl reprezintă în Parlamentul României (în mesaj făcându-se expres referire la calitatea de deputat a pârâtului). Nu formează obiect al acestei cauze dacă amplasarea respectivei inscripții s-a făcut în mod legal sau nu, ambele părți invocând, de altfel, hotărâri judecătorești favorabile.

În consecință, Curtea apreciază că este legală soluția CNCD de a constata, în privința postării propriu-zise, că nu ne aflăm în prezența unei fapte de discriminare și că nu se justifică o ingerință în libertatea de exprimare ocrotită de art. 30 din Constituția României și de art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Referitor la comentariile adăugate de terțe persoane la această postare, Consiliul a reținut, așa cum s-a arătat mai sus, că acestea au caracter denigrator, de discriminare la adresa comunității maghiare, dar că nu este justificată sancționarea pârâtului.

Caracterul de discriminare al acestor comentarii a fost corect constatat de CNCD. Așa cum se poate ușor constata din lectura acestora, contrar susținerii pârâtului, expresii de genul „să plece în mama lor de incuți”, „murdarii ăștia”, „ne-am săturat de etnia asta de căcat și trădători”, „cui nu-i convine poate să plece” etc. au caracter ofensator, naționalist șovin, în unele cazuri mergând până la ură națională, încadrându-se așadar în sfera art. 15 din OG nr. 137/2000.

Astfel cum s-a statuat deja în jurisprudență, profilul personal de pe rețeaua de socializare Facebook este un spațiu public, astfel încât informațiile postate sau primite în această modalitate de comunicare pe de o parte intră în sfera de protecție a libertății de exprimare dar, pe de altă parte, în funcție de particularitățile cauzei, pot avea consecințe pentru persoana în cauză – titularul profilului.

Pe de altă parte, setările rețelei de socializare permit titularului profilului să limiteze accesul la postările sale, respectiv să aleagă dacă postările sunt disponibile anumitor persoane, unor categorii determinate de persoane sau publicului. Prin faptul că, potrivit setărilor alese, postările pârâtului sunt publice și se acordă publicului posibilitatea să adauge comentarii, la rândul lor publice, pârâtul a oferit cadrul pentru exprimarea opiniilor de natura celor enumerate mai sus.

În consecință, Curtea apreciază că răspunderea pentru opiniile exprimate ca răspuns la postarea sa îi revine în egală măsură pârâtului, neputând fi reținută doar în sarcina autorilor comentariilor (a căror identitate, de altfel, poate fi mai greu stabilită) sau a Facebook.

De asemenea, Curtea reține că pârâtul, ca titular al postării la care au fost adăugate comentariile, are posibilitatea de a le șterge, spre deosebire de reclamantă, căreia îi lipsește această posibilitate, oricât de deranjată ar fi de acestea.

Contrar constatărilor CNCD, comentariile vizate prin sesizare nu au fost șterse, după cum rezultă din capturile de ecran depuse de petenta reclamantă. De altfel, nici pârâtul – persoana reclamată nu a afirmat că le-ar fi șters, arătând că, dat fiind volumul mare al comentariilor, citește foarte puține dintre ele și este în imposibilitatea de a le șterge. În schimb, pârâtul a arătat că moderează și șterge comentariile injurioase sau care instigă la ură postate pe blogul său, rezultând astfel că este conștient de caracterul inadecvat sau nociv al acestora.

Ca urmare, Curtea reține că motivul determinant pentru care nu a fost angajată răspunderea pârâtului pentru comentariile considerate denigratoare, expus în Hotărârea CNCD, respectiv acela că au fost șterse de către persoana reclamată, nu poate fi reținut.

În ceea ce privește hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului invocate de CNCD în concluziile scrise (toate referitoare la răspunderea pentru comentarii postate la articole

publicate pe portaluri de internet), Curtea apreciază că acestea nu susțin soluția adoptată, de nesancționare a pârâtului.

În hotărârea din 10.10.2013, pronunțată de CEDO în cauza Delfi AS v. Estonia, Curtea a expus și analizat o serie de factori pe care i-a considerat importanți în circumstanțele cauzei: contextul comentariilor; măsurile aplicate de societatea reclamantă (cea a cărei răspundere a fost angajată de instanțele naționale) pentru a preveni sau șterge comentariile calomnioase; răspunderea autorilor reali ai comentariilor ca alternativă la răspunderea societății reclamante; consecințele procedurilor interne pentru societatea reclamantă; a stabilit că nu a avut loc o încălcare a art. 10 din Convenție.

În hotărârea din 2.02.2016, în cauza Magyar Tartalomszolgálatok Egyesülete and Index.hu ZRT v. Ungaria, CEDO a reluat aceleași aspecte specifice ale libertății de exprimare în situația în care protagoniștii joacă un rol de intermediar pe internet, reținute pentru a se stabili răspunderea unor portaluri de știri pe internet pentru a nu fi înlăturat de pe paginile lor, fără întârziere, comentarii care incitau la ură sau la violență. În această cauză însă, Curtea a stabilit că a avut loc o încălcare a art. 10 din Convenție. S-a reținut în același timp că există diferențe semnificative în ceea ce privește circumstanțele cauzei față de cele din cauza Delfi, respectiv că deși injurioase și vulgare, comentariile nu se încadrau în limbajul de incitare la ură sau violență, că Magyar Tartalomszolgálatok Egyesülete este o asociație non-profit, fără interese economice cunoscute, că partea vătămată este o persoană juridică etc.

Mai departe, în hotărârea din 28.08.2018 în cauza Savva Terentyev v. Rusia, constatând că a avut loc o încălcare a art. 10 din Convenție, CEDO a subliniat necesitatea de a examina cu atenție contextul în care este folosit limbajul incriminat, făcând distincția între remarcile protejate de art. 10 și cele care nu sunt tolerate. S-a considerat astfel relevant faptul că comentariul reclamantului a fost făcut în contextul unei discuții cu privire la o chestiune de interes general și public, și anume corupția în cadrul poliției și presupusa implicare a poliției în oprimarea opoziției politice în timpul campaniei electorale.

Or, contextul reținut în această din urmă hotărâre nu este incident în cauza de față, neexistând o justificare obiectivă de natura celor avute în vedere de CEDO – presupusă corupție, implicare în acțiuni violente – care să justifice remarcile la adresa comunității maghiare. Chiar CNCD a reținut în hotărârea atacată că nu sunt protejate „afirmațiile care ofensează în mod gratuit fără a duce la un progres al relațiilor umane”. Or, nu se poate considera că afirmațiile de felul celor redate mai sus, cu privire la comunitatea maghiară, ar duce la orice fel de progres sau că ar putea fi tolerate în relațiile inter-umane.

Față de cele expuse, reținând pe de o parte că afirmațiile făcute în cadrul comentariilor la postarea pârâtului Dan Tanasă pe profilul acestuia de pe rețeaua de socializare Facebook se încadrează în dispozițiile art. 15 din OG nr. 137/2000, și pe de altă parte că pârâtului Dan Tanasă îi incumbă răspunderea pentru aceste comentarii, Curtea apreciază că este nelegală soluția din hotărârea atacată a CNCD, de nesancționare a acestui pârât pentru comentariile postate.

Reține totodată, față de dispozițiile art. 20 alin. 9 din OG nr. 137/2000, coroborate cu cele ale art. 18 din Legea nr. 554/2004, că suntem într-un contencios de plină jurisdicție, instanța fiind chemată a analiza, sub aspectul legalității, atât hotărârile CNCD prin care au fost aplicate sancțiuni, cât și pe cele prin care nu a fost angajată răspunderea.

Ca urmare, având în vedere și dispozițiile art. 26 alin. 1 din OG nr. 137/2000 și faptul că discriminarea vizează o comunitate, Curtea va anula Hotărârea nr. 566/2021, va constata existența faptelor de discriminare și va aplica pârâtului Tanasă Dan amenda contravențională în cuantum de 2.000 lei, amendă considerată proporțională atât cu fapta constatată cât și cu ingerința în libertatea de exprimare.

Cu privire la petitul accesoriu de obligare a pârâtului Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării la plata cheltuielilor de judecată, Curtea reține că acest pârât

(Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării) este un organism care desfășoară o activitate administrativ jurisdicțională, fiind autoritatea de stat în domeniul discriminării, conform art. 16 din OG nr. 137/2000, chemat a soluționa sesizările referitoare la săvârșirea unor fapte de discriminare, însă nu este parte în raportul juridic dedus soluționării (între persoana reclamantă, care se consideră discriminată, și persoana reclamată ca fiind autorul faptelor de discriminare). Chiar dacă dispozițiile legale nu prevăd expres faptul că CNCD nu are calitate procesuală pasivă în litigiile referitoare la anularea hotărârilor sale, instanța apreciază că acesta nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Ca urmare, având în vedere că cererea vizând cheltuielile de judecată a fost formulată doar față de CNCD, nu și față de celălalt pârât, Curtea va respinge această cerere.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite în parte acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamanta Fundația Szekler Monitor, cu sediul în Gheorghe Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita, CUI 12840761, reprezentată prin președinte Arus Zsolt Istvan, în contradictoriu cu pârâții Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, cu sediul în București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1 și Tanasă Dan, cu domiciliul procesual în București, str. Izvorul Parlamentului – Grup AUR, nr. 2-4, și, în consecință:

Anulează Hotărârea nr. 566 din 21.07.2021, adoptată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în dosarul nr. 24/2021.

Constată existența faptelor de discriminare și aplică pârâtului Tanasă Dan amenda contravențională în cuantum de 2.000 lei.

Respinge cererea reclamantei având ca obiect obligarea pârâtului Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării la plata cheltuielilor de judecată.

Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare, cererea de recurs urmând a fi depusă la Curtea de Apel Târgu Mureș.

Pronunțată în condițiile art. 396 alin. 2 Cod procedură civilă, azi 10 decembrie 2021.

**Președinte,
Adriana Magda Andonie**

**Grefier,
Cristina Szombati**